

LAURBERG & GAD FOT. 1934.

FOTOTYPI PACTH & CRONES EFTF.

William Rowin

III.

William Norvin.

7. Juni 1878—16. August 1940.

Tale i Videnskabernes Selskabs Møde den 1. November 1940.

Af Hans Ræder.

For fem Aar siden tilfaldt det mig med kort Tids Mellemrum at tale Mindeord her i Selskabet om to af mine Fagfæller, der begge havde været mine Lærere, A. B. Drachmann og Karl Hude. Jeg havde ikke ventet, at jeg oftere skulde blive stillet overfor den Opgave at tale Mindeord om et af Selskabets Medlemmer, men at snarere det Medlem, om hvem jeg idag skal tale, vilde komme til at tale Mindeord om mig. Men saaledes skulde det nu ikke være; den Mand, som vi idag skal mindes, har hverken været min Lærer eller min Elev, men en nær Fagfælle, hvis Studier for en stor Del har bevæget sig indenfor det samme snævrere Omraade, som ogsaa jeg fortrinsvis har beskæftiget mig med.

Karl Peter William Johannes Norvin var født i København som Søn af Snedkermester P. G. Nielsen og Hustru, født Knudsen. Sin Moder mistede han allerede 1893. Navneforandring tog han i 1905. Han blev Student 1897 fra Sorø Akademi, hvis Historie han senere viede indgaaende Studier, og hvis Rektor, Bartholomæus Hoff, han mindedes med Veneration, idet han helligede sit Skrift om Sokrates til Mindet om denne sin Lærer. Ved Universitetet studerede

han klassisk Filologi, og de Lærere, hvis Undervisning han her navnlig høstede Udbytte af, var Gertz og Heiberg. I de Nekrologer over disse to Universitetslærere, som han skrev i Universitetets Festskrifter, giver han Udtryk for, hvad han har lært af hver især af dem: Gertz's Examinatorier over vanskelige Texter betegner han som overordentlig »lære-rige«, men Heibergs exegetiske Øvelser betegner han som »en Fest for de Studerende«. Hvor lærerig end Gertz's Undervisning var, lærte Norvin nu dog mest af Heiberg, hvilket allerede fremgaar af de Examensresultater, han opnaaede, da han i Vinteren 1903—04 tog Skoleembedsexamen i Fagene Græsk, Latin og Tysk. Han opnaaede vel første Karakter, men det var de gode Karakterer i Bifaget Tysk, som han kunde takke herfor; hvad de klassiske Fag angaar, synes han i sproglig Henseende ikke at have været synderlig vel funderet. Ved sin omfattende Læsning af Oldtidslitteraturen fik han senere raadet Bod paa Manglerne, men han lagde altid mindre Vægt paa sit Fags sproglige Side end paa den reale og manglede overhovedet nogle af de Egenskaber, som man sædvanlig finder hos en Filolog: han læste saaledes daarligt Korrektur og anvendte, navnlig i sine senere Arbejder, en ganske principløs Interpunktion.

Den dybe Beundring og Veneration, som Norvin nærede for sin Lærer Heiberg, veg efterhaanden for en mere kritisk Bedømmelse. I sin Nekrolog giver han sin Opfattelse af Heibergs Begrænsning et særlig skarpt Udtryk. Samtidig med, at han berømmer Heibergs sikre og omfattende Kundskab og hans faste og exakte Methode og anerkender hans Fortrolighed med den formelle Side af græsk Filosofi, udtaler han, at det var Heiberg nægtet at trænge ind til Forstaaelse af Tænkningens inderste Kærne, idet han »stod fremmed overfor den ethisk-religiøse Tankestrøm, der har

sit Kildespring i Sokrates og hos Platon bliver til en Flod, som er bleven Livets Vand for alle de Aander, der siden har forsøgt at gaa Tilværelsens Problemer paa Klingen.« Til disse Aander regnede Norvin sig selv, og han satte sig til Opgave at forfølge denne sokratiske-platoniske Tankestrøm gennem Aarhundrederne.

Men Forholdene medførte, at han ogsaa kom til at beskæftige sig med Arbejder af en helt anden Art. Kort efter sin Embedsexamen fik han Ansættelse under Arkivvæsenet og gjorde først Tjeneste ved Landsarkivet i Odense, fra 1912 ved Rigsarkivet. Hans Stilling ved Arkivet førte ham ind paa Studier, der laa hans egentlige Interesser fjernt, og for at leve maatte han ikke alene give Undervisning ved Kathedralskolen i Odense, men ogsaa paatage sig litterære Arbejder, som umulig kan have interesseret ham. Dog fik han ogsaa Tid til at dyrke sine Hovedinteresser; han satte sig grundigt ind i den filosofiske Litteratur, og det ikke alene Oldtidens; men idet han forfulgte Platonismens Indflydelse paa senere Tiders Tænkning, kom han ind paa Studiet saa vel af Middelalderens kirkelige Filosofi som af den nyere Tids store Filosofer, Descartes, Spinoza, Leibniz m. fl. Navnlig i Odense havde han nogle strenge Arbejdsaar, som tog stærkt paa hans Helbred. Men selv om han aldrig slap sine Hovedinteresser af Syne, førtes han dog gennem sin Arkivvirksomhed, som skaffede ham Adgang til mangfoldige Aktstykker, ind paa alskens topografiske og personalhistoriske Studier, hvoraf Følgen blev, at han kom til at medvirke ved »Fyens historiske Herregaarde« og ved det store Pragtværk »Danmarks Herregaarde ved 1920«, hvor han behandlede ikke mindre end tredive Gaarde.

Dels ved Optagelse af Laan, dels ved Understøttelse af Carlsbergfondet, fik han Lejlighed til at foretage flere Uden-

landsrejser, deriblandt 1906—07 til Venedig, hvor han kolationerede et Haandskrift af en Platonkommentar, som tilskrives Olympiodor. Frugten heraf blev Norvins første egentlig videnskabelige Arbejde, Udgaven af Olympiodors Kommentar til Platons Faidon (1913), som to Aar efter blev fulgt af hans Doktordisputats (1915), der behandler denne Kommentar med stor Udførlighed. Kommentaren falder i fire Dele, af hvilke ingen dog kan være umiddelbart forfattet af Olympiodor. Den første indeholder utvivlsomt en Tilhørers Optegnelser efter Forelæsninger af Olympiodor, de andre tre er efter Norvins Opfattelse Excerpter af en skreven Kommentar af Olympiodor. Mod denne sidste Opfattelse blev der rejst Indsigelse af Heiberg i en Afhandling i »Nordisk Tidsskrift for Filologi« og langt senere med større Skarphed af Forfatteren til Artiklen »Olympiodoros« i Pauly-Wissowas Real-Encyclopädie, vistnok med Rette; men det er ogsaa et forholdsvis underordnet Spørgsmaal. At den første Del stammer fra Forelæsninger af Olympiodor, kan der næppe være nogen Tvivl om, og alle fire Dele giver i Hovedsagen Udtryk for den samme exegetiske Methode, som overhovedet var karakteristisk for den nyplatoniske Skole.

I Disputatsen gøres der Rede for denne Methode; først gennemgaaes Kommentaren i Enkelthederne, og dernæst behandles Kommentators Principper i Almindelighed og hans hele filosofiske Standpunkt. Som en Hovedejendommelighed ved Olympiodors Methode fremhæves det, at han betragtede hele Platons Filosofi som et sammenhængende System, saaledes at de enkelte Steder, der skulde kommenteres, forklarede ud fra dette, og saaledes at ogsaa Tanker, der først var udviklede i de nyplatoniske Skoler, tildels under Paavirkning baade af Aristoteles og af Stoikerne, ind-

fortolkedes i Platons Text, hvorved det ofte blev nødvendigt at anvende en ganske vilkaarlig allegorisk Fortolkning.

En Fortsættelse af Norvins Olympiodorudgave kom først i 1936, nemlig en Udgave af Olympiodors Kommentar til Platons Gorgias. Men ligesom denne Kommentar er af ringere Værdi end Faidonkommentaren, saaledes staar ogsaa Udgaven langt tilbage for Norvins tidligere Udgave af denne. Han havde her lagt sig efter et nyt Udgivelsesprincip, nemlig at aftrykke det tilgrundliggende Haandskrift ganske bogstavret med alle Skriverens individuelle Sprogformer — og dog skæmmes Udgaven af talrige Trykfejl. De planlagte Udgaver af Olympiodors øvrige Platonkommentarer naaede Norvin ikke at udarbejde.

Efter at Norvin paa et enkelt Punkt havde boret sig ned i den seneste Oldtids Studier over Platons Filosofi og var kommet til Klarhed over, hvilke Problemer der i den Tid optog Sindene, og hvilke Metoder man anvendte til Problemernes Løsning, forfulgte han de beslægtede Aandsstrømninger ned igennem Middelalderen med det Formaal at vise, hvorledes ikke alene, som almindelig kendt, Aristoteles, men ogsaa Platon har udøvet stor Indvirkning paa den christelige Tænkning. Hans Studier over Platonismen i Middelalderen satte sig Frugt i et Par Afhandlinger i Theologisk Tidsskrift, Platonismen i tolvte Aarhundrede (1921) og Sentenslitteraturen i tolvte Aarhundrede (1930), hvor han paaviste den platoniske Filosofis Indflydelse paa den scholastiske Theologi. Men mange andre Arbejder kom ind imellem og forhindrede ham i at bringe disse Studier til Afslutning. Jævnlig stødte han i Arkivet paa Aktstykker, som vakte hans Interesse i den Grad, at han fandt dem værdige til Offentliggørelse og gjorde dem til Genstand for Omtale i Tidsskriftartikler.

Paa en ejendommelig Maade forenedes Norvins Arkivstudier og hans Studier over Middelalderens Aandsliv tiligemed den Interesse, han nærede for den Skole, han i sin tidlige Ungdom havde gennemgaaet, i de Bidrag, han leverede til det store Værk om Sorø Skole og Akademi, som udkom i 1923 og de følgende Aar. Han behandlede her baade Studielivet og administrative og økonomiske Forhold. Mest Interesse har det første Afsnit, som handler om Studielivet i Middelalderen og i de nærmeste Aarhundreder efter Reformationen, der ses paa Baggrund af de almindelige Bevægelser i Europas Aandsliv.

I Slutningen af 1924 blev Norvin udnævnt til Professor ved Københavns Universitet som Heibergs Efterfølger og tiltraadte Embedet ved Begyndelsen af Foraarshalvaaret 1925. Herved opnaaede han en væsentlig Forbedring af sine Arbejdsvilkaar. Som Universitetslærer var han ganske vist nødt til af Hensyn til de bestaaende Examensfordringer og de vedtagne Studieplaner at afholde visse Øvelser, som næppe kunde interessere ham, men naturligvis kunde han ogsaa tillade sig at læse over Emner, der havde hans personlige Interesse. Han læste saaledes over flere Dialoger af Platon, over græsk Filosofi og over Undervisning og videnskabelige Studier i det antike Rom. Ved Siden deraf kom han ogsaa ind paa Oldtidshistorien, først den romerske, hvilket bl. a. gav ham Anledning til at beskæftige sig med B. G. Niebuhrs Forskninger, i hvilken Sammenhæng der ogsaa er Grund til at nævne hans Deltagelse i Udgivelsen af dennes Breve. Et andet omfattende Udgiverarbejde, foretog Norvin sammen med Bibliothekar Alfr. Krarup, nemlig Udgivelsen af Procesakterne i Striden mellem de danske Konger og Erkebiskopperne i Lund. Skønt det navnlig var den filologiske Side af Arbejdet, som tilfaldt Norvin, kunde

han dog ikke undlade at henvende sin Opmærksomhed paa de reelle Spørgsmaal, som var Parterne imellem, hvilket var saa meget mere naturligt, som han netop derved kom ind paa Forhold, der berørte hans Studier over Middelalderens Aandsliv, specielt indenfor Kirken. I en Afhandling om Jakob Erlandsøns Kamp for Kirkeretten ser han den store Strid paa Baggrund af hele den europæiske Situation, fremhæver det naturlige i, at Erkebispens maatte sætte saa meget ind paa at faa gennemført den kanoniske Ret, som paa mange Maader afveg fra de danske Retsregler, og viser overhovedet mere Sympathi for Jakob Erlandsøn end almindeligt i dansk Historieskrivning.

Nogle Aar efter sin Ansættelse fik Norvin overdraget det Hverv at skrive Københavns Universitets Historie. Først udkom »Københavns Universitet i Middelalderen« og derefter to Bind af »Københavns Universitet i Reformationens og Orthodoxiens Tidsalder«, men det sidste Værk lykkedes det ham ikke at faa afsluttet, idet Slutningen, som skulde have omhandlet det egentlig videnskabelige Liv ved Universitetet, ikke blev skrevet. Den første Bog er ogsaa den værdifuldeste, da Norvin her havde fundet Anvendelse for sit indgaaende Kendskab til det europæiske Aandsliv i Middelalderen, der tjener som Baggrund for Skildringen af det københavnske Universitets Organisation og Undervisningsformer. Paa en Maade er denne Skildring en Udvidelse af den tidligere Skildring af Livet i Sorø gamle Klosterskole. I det senere Værk giver Norvin med Benyttelse af Rørdams og Matzens mere schematiske Fremstilling en instruktiv og malende Skildring af det akademiske Liv. Han peger ogsaa paa den uklare Stilling overfor Kirke og Stat, som Universitetet stadig indtog som Følge af, at det foruden at være, først i Hovedsagen en Præsteskole, senere

en Skole til Uddannelse af Statens Embedsmænd, ogsaa skulde være et Centrum for videnskabelige Studier. I Sammenhæng hermed skildrer han Universitetets idelige frugtesløse Bestræbelser for at hævde sit Selvstyre og krydrer Fremstillingen heraf med mange hvasse Sidebemærkninger, der tager Sigte paa Nutidsforhold.

En Frugt af mange Aars Granskning og Tænkning var Norvins maaske værdifuldeste Arbejde, Afhandlingen om Sokrates, hvor han udvider sine Studier over Platonismen i baglæns Retning og søger at udfinde, hvilke Impulser til Opførelsen af sin Tankebygning Platon har modtaget af sin store Lærer. At Platon er den af Sokrates' Disciple, der bedst har forstaaet sin Lærer, er nu vel alle enige om, men deraf følger ikke, at de Ord, som Platon lægger Sokrates i Munden, virkelig er udtalt af den historiske Sokrates. Paa den anden Side maa man dog ikke heraf lade sig forlede til at tro, at Platon udelukkende har brugt sin Sokrates som Talerør for sine egne Anskuelser. Norvin har utvivlsomt Ret, naar han forklarer Forholdet saaledes, at Platon maa have ment, at de Tanker, han lader Sokrates fremstille, konsekvent maatte udledes af de Udtalelser, Sokrates i levende Live havde fremsat. Hvad Sokrates faktisk har været, forstaas bedst ved en Betragtning af de Tanker, han har udløst hos sin største Discipel. Det bliver derfor i Hovedsagen platoniske Tanker, hvormed Norvin opererer i sin Skildring af Sokrates. Fremstillingen heraf er dybsindig, men Tankegangen ikke overalt let at følge; af og til sporer man en skjult Polemik, ikke mindst mod Heibergs Opfattelse af Sokrates.

I sine sidste Leveaar udfoldede Norvin en særlig stærk Produktivitet. Til Gyldendals Verdenshistorie ydede han saaledes omfangsrige Bidrag, idet han baade skrev hele

den klassiske Oldtids Historie og gav en Oversigt over Middelalderens Aandsliv. Efter Sagens Natur kunde disse Arbejder ikke helt igennem være baserede paa selvstændige Studier; kun paa enkelte Omraader havde han foretaget saadanne, hvorom vidner hans Afhandling om Spartas Lovgiver Lykurg, der ligesom Bogen om Sokrates fremkom i Universitetets Festskrift, og som senere blev offentliggjort paa Tysk i det af Norvin redigerede Tidsskrift »Classica et mediaevalia«.

Den omtalte forøgede Produktivitet skyldes den Arbejds-methode, som Norvin fulgte. Han foretrak at vente med Udarbejdelsen af sine Arbejder, til han havde faaet samlet hele Materialet sammen. Dette er sikkert ogsaa et udmærket Princip, men det medførte dels en noget hastig Udarbejdelse, som flere Steder har sat sig Spor, dels — hvad der er mere beklageligt — at han langtfra naaede at faa bearbejdet hele sit indsamlede Materiale. Ved at kaste et Blik paa de Arbejder, han i Løbet af de sidste Aar har faaet fra Haanden, ser man, over hvor stort et Omraade hans Studier havde strakt sig, men man kommer ogsaa til at beklage, at han — hvad der tildels skyldes ydre Forhold — ikke har været i Stand til at koncentrere sig om de Emner, hvortil han følte sig knyttet med den mest personlige Interesse. Det er derfor ikke saa faa af de Arbejder, han havde planlagt og forberedt, som det ikke lykkedes ham at fuldføre. Vi savner Afslutningen paa Olympiodorudgaven og paa Universitetshistorien saa vel som en af ham planlagt Udgave af middelalderlige latinske Oversættelser af Aristoteles' Metafysik, hvortil han havde samlet Haandskriftmateriale. Men først og fremmest savner vi hans Fremstilling af Platonismens Historie i Middelalderen, som han gennem mange Aar havde forberedt. Dog kommer han paa

mange Steder i de Skrifter, han har offentliggjort, ind paa dette Emne, saa at man til en vis Grad kan slutte sig til, hvilke Tanker han vilde have lagt til Grund for sin Skildring.

Det er ikke uden Grund, at Norvin som Motto for sin Bog om Sokrates satte de berømte Ord af J. L. Heiberg den Ældres Reformationskantate: »Thi Tanken opsteg til det Høie, dengang den nedsteg i sig selv« — disse Ord, hvorved Heiberg gav Udtryk for sin Tilslutning til den Hegelske Filosofi. Men Tankemotivet er langt ældre. I Sokrates' — og den delfiske Apollons — Fordring til Mennesket om at kende sig selv ser Norvin (Sokrates S. 62 f.) i Tilslutning til et Par af Platons Ungdomsdialoger et Udtryk for, at den sokratiske Logos fører Mennesket til at blive sig bevidst, at der i selve dets egen Sjæl gives noget absolut, den absolute Godhed, der er al Erkendelses Aarsag. Og i Disputatsen om Olympiodor (S. 76) henviser han til et Sted hos denne Platonfortolker, hvor der skelnes mellem to Arter af Erkendelse, nemlig den, der finder Sted gennem Sansningen, hvor Subjekt og Objekt er forskellige, og den, hvor Aanden, idet den erkender sig selv, skuer det tænkelige, saa at Subjekt og Objekt bliver identiske. Det er netop det samme, Heiberg udtrykker i poetisk Form.

I Disputatsen opkaster Norvin det Spørgsmaal, om Olympiodor — der levede i det sjette Aarhundrede — har været Christen, hvilket han med god Grund benægter, ja, han betegner endog hans filosofiske System som uforeneligt med Kirkens Lære. Senere holdt han ikke saa stærkt paa Uforeneligheden. Han blev stedse mere klar over, i hvilken Grad de Tanker og den videnskabelige Methode, der stammede fra Oldtidens store Filosofer — ikke alene Aristoteles, men ogsaa Platon — havde gennemsyret Middelalderens christelige Tænkning. Hvad Norvin beundrede, ikke alene

hos Sokrates og Platon, men ogsaa hos alle de Tænkere, der traadte i deres Fodspor, var dels deres energiske Stræben efter ad Tankens Vej at naa til at erkende Sandheden, dels deres Erkendelse af, at der er en Grænse, som Tanken ikke er i Stand til at overskride. Tydeligst giver han Udtryk for denne sin Opfattelse i Slutningen af sin Afhandling om Platonismen i det tolvte Aarhundrede, hvor han siger om de platoniserende Theologer, at de var »Nyplatonikere i den redelige Selverkendelse, i den klare Betoning af, at den dristigste Tankeflugt mod det høje dog standser overfor det absolute, som ikke er tilgængeligt for Forstanden, men som det kun er givet Mennesket at skue i Troen, hvortil han formaar at løfte sig, fordi hans Sjæl er i Slægt med Gud«. Denne Tankegang ligger ikke langt fra den, han fandt hos Sokrates.

Hermed hænger sammen Norvins Bedømmelse af den saa ofte smædede scholastiske Theologi (Københavns Universitet i Middelalderen S. 247 ff.). Hvis man holder sig til den almindelige Forstaaelse af Begrebet Scholastik, maa det udvides til ogsaa at omfatte den nyplatoniske Filosofi, der i samme Grad som Middelalderens Theologi byggede paa et overleveret System og ligesom denne baserede sit Arbejde paa Fortolkning af de normgivende Texter. Det er da ikke til at undres over, at det af Scholastikeren Anselm formulerede Princip »Credo ut intelligam« er blevet optaget af den christne Hegelianer Martensen. Og efter at Norvin i den lige citerede Bog har skildret den Brydningstid, hvori vort Universitet saa Lyset, slutter han Bogen med de Ord: »Gennem alle Brydninger lever Enheden i den menneskelige Erkendelse videre, fordi Enheden er selve Livet, som aldrig kan slukkes«.

Det var dybsindige Tanker, Norvin havde tænkt, og som

han fremstillede i sine Bøger, og han var sig ogsaa Værdien af sit Tankearbejde bevidst, ligesom han ikke veg tilbage for skarpt at kritisere Anskuelse, der var i Strid med hans egne; Gang paa Gang vil man i hans Skrifter støde paa Ordet »taabelig«. Ofte følte han sig forurettet og miskendt, og overfor Kritik var han meget ømtalig, men den Anerkendelse, han opnaaede ved sin Optagelse i dette Selskab, var han oprigtig taknemmelig for. Det var kun i faa Aar, vi fik Lov til at se ham iblandt os, men han forstod her at vinde Respekt for det Arbejde, han udførte, og for sin Interesse for Selskabets Anliggender. Han betragtede det ogsaa som en Anerkendelse at blive valgt til Selskabets Redaktør, men i denne Stilling fik han kun Lov til at virke i ganske kort Tid. Vi vil mindes ham med Taknemmelighed for hans energiske Forskning og dybtgaaende Tankearbejde.

Fortegnelse over Arbejder af William Norvin.

1905. Graabrødre Kirkes Nedbrydelse 1805 (Fyens Stiftstidende. Julenummer).
1906. Anm. af Hans Ræder, Platons philosophische Entwicklung (Nord. Tidsskr. f. Filologi 3. R. 14, S. 160—164).
1907. Kong Frederik den Fjerdes Besøg i Venedig 1708—09 (Fyens Stiftstidende 13. Marts).
- 1907—08. Fra det antike Rom. (Fyens Stiftstidende 27. 28. 30. Dec. 1907. 18. 22. Apr. 6. Maj 1908).
1908. Nogle Bemærkninger om Platonoverleveringen (Nord. Tidsskr. f. Filologi 3. R. 16, S. 129—142).
Fyens Stifts Læseforening 1838—1908 (Odense; uden Navn paa Titelbladet).
1909. Anm. af Vilh. Lütken, Bidrag til Langelands Historie. 1.—2. Hefte (Fyens Stiftstidende 19. Okt.).
- 1909—11. Fyens historiske Herregaarde, udg. af W. N. og E. Nystrøm. I—III (Odense). Heraf III: Holckenhavn. Af M. Mackeprang og W. N. (1911). Heraf har Norvin forfattet Afsnittet »Ejere og Besiddere« (S. 35—90).
1910. Fyns Telefonvæsen gennem 25 Aar 1884—1909. Udg. af Fyns kommunale Telefonselskab (Odense; uden Navn paa Titelbladet).
Assens. Byens og Næringslivets Historie (Af »De danske Byerhverv i Tekst og Billeder«).
Anm. af Platons Gorgias erkl. v. W. Nestle (Nord. Tidsskr. f. Filologi 3. R. 19, S. 73—75).
1911. Anm. af Anton Thomsen, David Hume, hans Liv og hans Filosofi. I. (Deutsche Literaturzeitung Sp. 3156—3158).
1913. Kong Frants den Førstes græske Bibliothekar (Nord. tidsskr. utg. av Letterstedtska föreningen S. 241—256).
De soranske Arkivers Brand 1813 (Fra Arkiv og Museum 5, S. 339—357).
Olympiodori philosophi in Platonis Phaedonem commentaria ed. W. N. (Leipzig).

1914. Angelos Vergikios og Hertug Emmanuel Philibert af Savoyen (Nord. Tidsskr. f. Filologi 4. R. 2, S. 97—102).
 Anm. af J. L. Heiberg, Naturwissenschaften und Mathematik im klassischen Altertum (Nord. Tidsskr. f. Filologi 4. R. 2, S. 136—140).
 Anm. af C. Barwick, De Platonis Phaedri temporibus (Nord. Tidsskr. f. Filologi 4. R. 2, S. 140—142).
 Anm. af Apulei Opera I. II 1. ed. R. Helm (Nord. Tidsskr. f. Filologi 4. R. 3, S. 85—88).
 Anm. af J. Bidez, Vie de Porphyre (Nord. Tidsskr. f. Filologi 4. R. 3, S. 88—91).
1915. Olympiodoros fra Alexandria og hans Commentar til Platons Phaidon (Disp.).
- 1915—19. Kilder og Hjælpebidrag til Studiet af Lollands og Falsters Historie. I—II. (Nykøbing).
- 1915—28. Talrige Artikler af filosofisk Indhold, især Biografier af Filosofer, i Salmonsens Konversationsleksikon (2. Udg.).
1916. Anm. af H. v. Arnim, Platos Jugenddialoge und die Entstehungszeit des Phaidros (Nord. Tidsskr. f. Filologi 4. R. 5, S. 34—38).
- 1916—18. Bidrag til Gottorperbibliothekets Historie (Nord. tidsskr. f. bok- og biblioteksvæsen 3, S. 20—39. 146—161. 234—257; 5, S. 193—208).
1916. Anm. af Ada Adler, Catalogue supplémentaire des manuscrits grecs de la Bibliothèque Royale de Copenhague (Nord. tidsskr. f. bok- og biblioteksvæsen 3, S. 336—339).
1917. Anm. af E. Bickel, Diatribe in Senecae philosophi fragmenta (Nord. Tidsskr. f. Filologi 4. R. 6, S. 91—93).
1918. Anm. af Hyperidis orationes sex, ed. Chr. Jensen (Nord. Tidsskr. f. Filologi 4. R. 7, S. 107—108).
 Lidt om »Den blaa Dreng« (Soranerbladet 2, S. 91—93).
 Fønixknapperne og den ottekantede Kasket (Soranerbladet 3, S. 4).
 Planer for Undervisningen ved Sorø ridderlige Akademi i Aarene 1760—86 (Aarsskrift for Sorø Skole og Opdragelsesanstalt 1917—18).
- 1918—22. Anm. af Dionis Chrysostomi orationes, ed. G. de Budé. I—II. (Nord. Tidsskr. f. Filologi 4. R. 7, S. 159—160; 10, S. 69).
1919. Bidrag til Johan Lorenz Mosheims Biographi (Personalhistorisk Tidsskr. 7. R. 3, S. 196—210).

- Et Brev fra Joh. Th. Lundbye (Tilskueren 1, S. 363—365).
- Reglementer og Contracter vedrørende Oeconomien ved Sorø ridderlige Academie i XVIII. Aarhundrede (Aarsskrift for Sorø Skole og Opdragelsesanstalt 1918—19).
- Underarkivar, cand. mag. Henry Bruun 1873—1918 (Særtryk af Henry Bruun, Danmarks Amtsforsvaltere 1660—1848, udg. af W. N. og S. Nygård i Personalhistorisk Tidsskr. 7. R. 4, S. 85—139; Nekrolog, S. V—X, og Register, forfattet af Norvin, findes kun i Særtrykket).
- 1919—20. Allegorien i den græske Philosophi (Edda 10, S. 63—95; 13, S. 181—203).
1920. Platons Protagoras. En Analyse af Dialogens filosofiske Indhold (Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning Nr. 120).
1921. Skriftprøver for Tiden fra 1660 til Udgangen af 18. Aarhundrede.
- Platonismen i tolvte Aarhundrede (Teologisk Tidsskr. 4. R. 2, S. 97—121).
1922. Hermann Diels (Nationaltidende 8. Maj Aften).
- Fra J. L. Ussings første Italiensfart (Gads danske Magazin S. 310—312).
- Soransk Jubilæum (Gads danske Magazin S. 586—590).
- Sorø Akademi 1822—1922 (Illustreret Tidende 64, S. 49, 8. Okt.).
- En Betænkning af B. S. Ingemann (Soranerbladet 7, S. 54—55).
- 1922—23. Af »Danske Herregaarde ved 1920« I—II har Norvin behandlet Gunderslevholm, Gyldenholm, Kallundborg Slots Ladegaard, Kongsdal, Nørager, Ravnstrup, Vedbygaard, Arreskov, Brahesborg, Brobygaard, Broholm, Dallund, Einsidelsborg, Fjellebro, Gyldensteen, Holckenhavn, Hvedholm, Hverringe, Hvidkilde, Juelsberg, Kjørup, Ravnholt, Rønningesøgaard, Sandholt, Skjoldemose, Søbysøgaard, Wedellsborg, Engestofte, Hardenberg, Rudbjerggaard.
1923. Aktstykker vedrørende Genoprettelsen af Sorø ridderlige Akademi i Aaret 1747 (Danske Magazin 6. R. 3, S. 223—311).
- Holbergs antike Forbilleder (Nationaltidende 8. Febr. Aften).
- Harald Høffding (Nationaltidende 10. Marts Aften).
- Blaise Pascal (Berlingske Tidende 16. Juni Aften).
- Akademidrømmene (Soranerbladet 7, S. 94; 8, S. 23).
- Et Blad af Carl Plougs Liv (Gads danske Magazin S. 410—416).
- 1923—31. Af »Sorø Klosteret, Skolen, Akademiet gennem Tiderne« har Norvin forfattet Afsnittene Undervisning og Studieliv (I, S. 548—632), Akademiet i det 18. Aarhundrede (II, S. 87—

- 272), Gods og Økonomi i 19. Aarhundrede (II, S. 325—389),
Den akademiske Lærestanstalt (II, S. 390—447).
1924. Georg Holger Waage og hans Familie. Et utrykt Kapitel af
Johannes Fibigers Erindringer (Personalhistorisk Tidsskr.
8. R. 3, S. 129—195).
- Berlingske Tidende I (1749—1838). Udsigt over de Berlingske
Avisers og den danske Bogtrykkerslægt Berlings Historie.
Af F. J. West og W. N. Heraf har Norvin forfattet S. 7—13.
47—124. 153—216.
1925. Cigar- og Tobaksfabrikanternes Forening af 20. Juni 1875.
Mindeskrift udg. af W. N. og I. Egebjerg. Heraf har Norvin
forfattet S. 7—35.
- 1926—29. Die Briefe Barthold Georg Niebuhrs, hrsg. von Dieterich
Gerhard u. W. N. I—II. (Berlin).
1928. Amerikansk Universitetsgæst. George Calhoun (Politiken
23. Okt.).
Johan Ludvig Heiberg (Universitetets Festskrift, Nov., S. 119—
127).
1929. Københavns Universitet i Middelalderen.
Universitetet gennem Tiderne (Universitetet og Samfundet
S. 9—19).
Martin Clarentius Gertz (Politiken 21. Apr.).
Michael Rostovtzeff (Politiken 3. Sept.).
Gustav Ludvig Wad. In memoriam (Nationaltidende 30. Sept.
Aften).
Martin Clarentius Gertz (Universitetets Festskrift, Nov.,
S. 85—94).
1930. Sententislitteraturen i tolvte Aarhundrede (Teologisk Tidsskr.
5. R. 1, S. 97—114).
Aktstykker til Oplysning om det ridderlige Akademi i Køben-
havn 1690—1710 (Danske Magazin 6. R. 5, S. 1—189).
1931. Moderne Historieforsknings Grundlægger B. G. Niebuhr (Poli-
tiken 2. Jan.).
Barthold Georg Niebuhr og den historiske Kritik (Scandia 4,
S. 155—170).
1932. Det ridderlige Akademi i København (Historiske Meddelelser
om København 2. R. 5, S. 105—235).
Acta processus litium inter regem Danorum et archiepi-
scopum Lundensem, ed. Alfr. Krarup et W. N.
Jacob Erlandsøns Kamp for Kirkeretten (Scandia 5, S. 251—
294).

- 1932—34. Platons Skrifter i Oversættelse. Heraf har Norvin redigeret Bd. I—III, hvortil han har forfattet Indledningerne og oversat Dialogerne Protagoras, Menexenos og Faidon.
1933. Professor Wanscher og Platon (Politiken 20. Juni). Sokrates (Universitetets Festskrift 26. Sept.). Nyt Oplag 1934. Abbed Wilhelms Breve (Scandia 6, S. 153—172). Anm. af E. Kantorovicz, Kaiser Friedrich der Zweite (Historisk Tidsskr. 10. R. 2, S. 441—443).
1934. Den videnskabelige Tænkning i historisk Belysning (Gads danske Magasin S. 494—505).
1935. Horats i den danske Litteratur (Politiken 9. Marts). Foredrag holdt i Istituto di Studi Romani (Orazio nella letteratura danese, trykt i »Orazio nella letteratura mondiale«, Roma 1936).
1936. Lærdomsskolerne (Danske i Paris gennem Tiderne, red. af Fr. v. Jessen, I, S. 77—110). Olympiodori philosophi in Platonis Gorgiam commentaria, ed. W. N. (Leipzig).
- 1936—38. Gyldendals Verdenshistorie. Red. af W. N. og Albert Olsen. Heraf har Norvin forfattet Den klassiske Oldtid (I, S. 129—552) og Middelalderen (II, S. 589—648).
1937. Fra Persiens Storhedstid. Arthur Christensen, L'Iran sous les Sassanides (Tilskueren 1, S. 147—153).
- 1937—40. Københavns Universitet i Reformationens og Orthodoxiens Tidsalder. I—II.
1938. Indledning (S. VII—XXX) til Sociale Kriser i Sparta og Rom. Fire Biografier af Plutarch, overs. af S. P. Cortsen.
- 1938—40. Classica et mediaevalia. Red. af W. N. I—III.
1938. Classica et mediaevalia (Classica et mediaevalia 1, S. 1—39). Aus der Werdezeit der Römischen Geschichte von Barthold Georg Niebuhr (Wirtschaft und Kultur. Festschrift zum 70. Geburtstag von Alfons Dopsch S. 667—679).
1939. Lykurgos (Universitetets Festskr. Nov.).
- 1939—40. Zur Geschichte der spartanischen Eunomia (Classica et mediaevalia 2, S. 247—293; 3, S. 47—118).
- Ventes at udkomme: Oversættelse af Aristoteles' Statslære.